HUNDRA ÅR MED FOLKDANS

I år fyller Folkdansens Vänner i Helsingborg hundra år. Firade i november med en stor föreställning och en dröm om en fortsättning...

VÅREN 2023 KOM tanken och idén om att hitta på något kul för att fira detta 100-års-jubileum riktigt stort. Tänk, min farfar Ture Wallin var med och startade föreningen för 100 år sedan och sen blev min far Börje Wallin en stark drivande kraft i föreningen med sitt stora intresse för den skånska folkliga dansen och musiken till den.

Hans forskningsarbete startade redan då han var i 20-årsåldern, i början på 1950-talet. Anledningen var att han tyckte det var så konstigt att folkdansen såg så annorlunda ut i Danmark mot i Sverige och detta trots att det bara tar 20 minuter med båt från Helsingborg till Danmark. Han tänkte att det måste finnas någon anledning till denna skillnad.

Börje forskade sedan om detta i hela sitt liv som dessvärre slutade lite för tidigt då han avled 1992, 64 år gammal i cancer. Jag, som växt upp i denna folkdansförening vilken då började dansa alla fars danser som han forskade fram, åkte med på fars alla kurser runt om i Sverige, Danmark, Norge och Tyskland och var spelman på kurserna. Där fick jag min utbildning till »dansspelman«, den enda utbildning jag har inom musiken, men oj så värdefull har jag insett nu många år efter att min far avled. Jag får ju fortfarande äran av att hålla workshops och vara gästlärare i just hur man får till det där lilla extra som gör att det blir så bra musik som möjligt för dansarna, för det är ju det som är min huvudsakliga uppgift som dansspelman, som jag ser det.

OCH TÄNK, DEN LILLA idén och tanken jag fick våren 2023, nu har den blivit verklighet!

Vi har med hjälp av bidrag från Region Skåne och Helge Ax:son Johnsons stiftelse, skapat en dansföreställning koreograferad av Börjes barnbarn Anna Björk, som innehåller det mesta av hans forskningsresultat. Så många som 44 av föreningens medlemmar deltar i projektet. Det har dansats och repeterats förutom på de vanliga kvällarna även på ett antal söndagar så svetten lackat.

Vilket gäng och vilka insatser från så många olika håll där allas bidrag varit lika värdefulla och viktiga för att få ihop denna idé och föreställning! Och det mest fantastiska av allt som jag nästan glömde berätta är att vi är tre generationer som deltar i åldrarna mellan 3 till 82 år, helt underbart! Jag tillsammans med Lukas Arvidsson står för musiken till föreställningen som hade urpremiär i Helsingborg på vår jubileumsfest i november. Stort tack till dansledare Annika Emanuelsson och till övriga i arbetsgruppen, Gina och Bosse Nyander och Kerstin Tufvesson.

En dröm i drömmen som jag också har med denna föreställning är att om vi kunde få ha en Börje Wallin-dag någonstans. För att få visa vad som hände på 1970-80-talet i Skåne och som faktiskt ligger lite bakom varför det ser ut som det gör inom folkdans och folkmusiken i Skåne och även på en del övriga ställen i Sverige idag. T ex den folkliga skånska parmenuetten som far hittade ett antal beskrivningar på och som jag nu ser dansas på många håll både i Sverige och Danmark. En sådan dag skulle tex kunna innehålla följande:

+ Anna Björk håller sitt föredrag där hon förklarar och visar gamla filmer om vad som gjorde att det ser ut som det gör, varför folkdansen ser så annorlunda ut i Sverige än i Danmark. ☞

PÅ TAPETEN:

DECEMBERLJUS 2024.

Vintern inleddes med ett ordentligt snöfall i hela landet. Vad bättre då än att sitta inne med våra instrument och blicka ut över det gnistrande landskapet spelandes urval från den låtskatt vi förvaltar runt om i landet.

Så här i slutet av året så blickar vi tillbaka på våra digitala seminarier för landskapsförbundens styrelser vilka under vårt första år som er personal varit minst sagt varierande. Vissa seminarier som utannonserats med kort varsel blev väldigt populära och andra som vi gick ut långt i förväg med var intresset väldigt lågt för.

Vi lär oss hela tiden och 2025 planerar vi att erbjuda ett än bättre utbud och då kanske även att vissa riktar sig till alla medlemmar och inte bara styrelserna. Kanske är det någon av er som vill nå en bredare publik och prata om låtskatten efter en lokal storspelman? Kontakta oss så ser vi vad vi kan ordna.

Kom även ihåg att nominera kandidater till vår styrelse då alla inte ställer upp till omval detta år. För mer information om detta kontakta förbundets valberedning.

Folkelarm 2025.

Som ni märkt tidigare så är en del av våra och styrelsens uppdrag även att representera förbundet i möten med våra samarbetsorganisationer. I år deltog vi därav i sedvanlig ordning på branchfestivalen för traditionell musik och dans i Oslo, Folkelarm.

Denna gång så hade Folkorg Norge dragit ihop till samtalsseminarium om arrangörers situation i Norden. Flera stämmor som drabbades av vikande besökarantal verkar nu äntligen vara på väg att repa sig men de större evenemangen, som även tar inträde, har haft det desto svårare. I mångt och mycket ser vi i hela Norden en trend där allt färre köper sina biljetter i god tid vilket gör det extremt svårt för arrangörer att våga satsa ekonomiskt på innehåll, lokaler och platserna att vara på.

Höstträff 2024

Efter Folkelarm så möttes vi upp under helgen upp för samtal och gemensamt tänkande på riksförbundets höstträff i Östersund.

Det som vi ofta längtar efter vid årsmöten men inte har tid till vid dessa träffar. I små grupper och stora dryftades frågor om identitet, riktning och syfte.

När vi sammanfattade helgen hade vi större förståelse för våra olika geografiska förutsättningar, där olika regioner fungerar olika. Vi var rörande överens om att basen, kärnverksamheten är det som håller oss samman och ger oss glöd och lust att vilja hålla musiken i gung. Lika överens var vi om att det behövs en del i organisationen som kan hjälpa politiker och beslutande tjänstemän att förstå vilka vi är och vad vi har för kompetenser och behov.

Deltog i mötet gjorde Kjell-Erik Eriksson som delade med sig av sin stora kunskap om LappNils liv och förutsättningar, och såklart även spelade låtar ur hans rika repertoar. Dessutom gav Kjell-Erik oss mottot som vi kan hålla oss till: Det är som att ro. Vi tittar bakåt, men färdas framåt!

Vår höstträff är en viktig del i vårt arbete med att se över hur riksförbundet och landskapsförbunden samverkar och hur vi gemensamt kan färdas just framåt. Vi ser fram emot att etablera dessa träffar som något årligen återkommande då den typ av samtal som fördes lätt blir mer givande än de som är kringramade av formalia vid t.ex. årsstämmor.

Vårt första år vid det administrativa rodret närmar sig nu sitt slut. Vi vill tacka er för detta år och ser framåt mot det nästa!

Jimmy & Lisa ■

+ Workshops i spel och dans, exempelvis polskor, springdans, birenbomschan, menuett, tävlingsdanser, engelskor...m m

+ Föreställningen visas i sin helhet.

Och sen har vi en danskväll där vi naturligtvis också dansar kadrilj efter kaffe och tårta.

Vi får se om även denna min dröm får en verklighet!?

Men den 9 november firade vi våra 100 år och fars forskningsarbete, och det rejält! Med på festen var mor Sonja Wallin, 96 år gammal och hennes tvillingsyster Svea Göransson. De satt där i publiken med stora leenden på sina läppar och mor tänkte »nu är Börje stolt där uppe i himlen«!

Och som lite kuriosa på slutet så höll gamle storspelmannen Gunnar Jansson ett tal på festen, där han berättar att långrocken han har på sig har en gång i tiden varit farfar Ture Wallins. Lite ståpäls för mig att farfars långrock var med på 100-års festen! ■

Karin Wallin, Guldriksspelman

Folkmusik i P2!

17/12 kl 20: Malin Foxdal och Bengan Janson, Victoriateatern Malmö 4/12.

24/12 kl 20: Jul på Västanå teater (repris). Västanå teater, december 2023.

31/12 kl 20: Atlantic crossing. Urkult 2024.

7/1 kl 20: Hazelius Hedin. Sigridslunds café juli 2024.

14/1 kl 20: Okra Playground. Från Urkult 2024.

21/1 kl 20: Yagody, folksånger från Ukraina. Från Urkult 2024.

28/1 kl 20: Simonsson, Marine, Wiskari. Från Sigridslunds café 2024.

4/2 kl 20: Musik från Sveriges fem minoritetsfolk. Från 5 Folk Festival, Stockholm 2024.

11/2 kl 20: Musik från Sveriges fem minoritetsfolk. Från 5 Folk Festival, Stockholm 2024.

18/2 kl 20: Jaerv. Från Urkult 2024

21/1 kl 20: Yagody, folksånger från Ukraina. Från Urkult 2024

25/2 kl 20: José González, från Tossene kyrka 2024. ■

Folkmusiken i P2 sänder också lör- och söndagar kl 15. Gamla program går att höra på sverigesradio.se.

Med reservation för ev ändringar.